

Projekat Živeti zajedno

Opšti podaci o nastavnoj jedinici	
Predmet	Građansko vaspitanje
Naziv nastavne jedinice	Pravo na slobodan pristup informacijama i socijalno ekonomska prava
Razred	IV
Autor nastavne jedinice	Dušica Zlatanović
Škola	Prehrambeno- hemijska škola, Niš
Tip časa	Radionica
Nastavne metode	Dijalog
Oblici rada	Grupni rad
Ciljevi (ukratko navesti ciljeve koji se žele postići navedenim aktivnostima)	* Razvijanje svesti o značaju prava na informisanost i slobodan pristup informacijama kao uslovu za ostvarivanje i zaštitu elementarnih ljudskih prava i slobode
Ishodi (taksativno navesti kakve ishode očekujemo posle navedenih aktivnosti, tj. šta će učenicisvojiti/razumeti/osvestiti/uraditi posle aktivnosti)	<ul style="list-style-type: none"> • Razumevanje značaja informisanje građana kao pretpostavci za odgovoran i angazovan život u građanskom društvu. • Razumevanje slobodnog pristupa javnim informacijama kao preduslova za ostvarivanje ljudskih prava i slobode. • Jačanje lične odgovornosti i kritičkog odnosa prema problematici ljudskih prava.
Tok časa (navesti scenario nastavne jedinice, tj. uvodne, centralne i završne aktivnosti. Odrediti i orijentacioni vremenski okvir za aktivnosti – navesti trajanje aktivnosti u minutima)	<p>Prvi korak: Listanje prava i slobode (5 min.)</p> <p>Nastavnik poziva učenike da se sete čto većeg broja prava i sloboda građana koja poznaju, zapisuje ih na tabli i pomaže u formulisanju. Na tabli/ flipčartu zapisuje primere prava:</p> <p style="padding-left: 40px;">- pravo na mišljenje</p>

- pravo na život
- pravo na rad
- pravo na slobodu
- pravo na zdravlje pravo na zdravu životnu sredinu

Zatim pita učenike: Šta misle da je osnova/ preduslov da bi građani mogli da ostvaruju ova prava?

Moguće odgovore učenika nastavnik beleži na tabli, a zatim uvodi učenike u temu: Informisanost o sopstvenim pravima.

Drugi korak: Diskusija (10 min.)

Nastavnik postavlja pitanja za razgovor:

- Šta znači reč informacija?
- Koje sve vrste informacija postoje?
- Koji su izvori informacija?
- Šta je to informacija od javnog značaja?
- Čemu sve služe informacije od javnog značaja?
- Na šta se odnosi javna informacija?

Treći korak: Različite situacije u kojima su važne informacije od javnog značaja (10 min.)

Učenici se podele u grupe po principu brojki (1, 2, 3, 4, 5) i dobiju po jednu situaciju iz svakodnevnog života kao i pitanja na koja treba da odgovore. Čitaju situacije, komentarišu i zajedno dolaze do odgovora.

Četvrti korak: Prezentacija radova po grupama (10 min.)

Vodje grupe informišu ostale učenike kako su doživeli situaciju i čitaju odgovore na postavljena pitanja. Ostali komentarišu i razmenjuju mišljenja.

Peti korak: Diskusija u vezi sa pomenutim situacijama (5 min.)

Pitanje za razgovor:

- **Da li su sve informacije u pomenutim situacijama od javnog značaja? Komentar: Namerno su date učenicima situacije sa primerima o privatnim i javnim informacijama, da bi učenici mogli da razlikuju.**
- **Šta bi bilo kada bi davanje informacija zavisilo od volje pojedinaca?**

Nakon razgovora sa učenicima, nastavnik iznosi zaključak da pomenute situacije mogu da vode do manipulacije i diskriminacije. Manipulacija bi bila u ovom slučaju davanje nepotpunih, izmenjenih informacija ili nedavanje informacija.... (primer iz situacije br. 3).

Diskriminacija bi značila da neki ljudi mogu da ostvaruju svoja prava, a neki ne. (primer iz situacije br.3 i situacija br.4).

Šesti korak: Završni komentar (5 min.)

Videli smo kroz različite primere kako informacije kojima raspolažu različite državne organizacije, institucije, mediji... mogu biti od značaja za građane (olakšavanje života, zaštita života i zdravlja). Informacije od javnog značaja (njihova dostupnost i ograničenje) uredjuju se Zakonom o slobodnom pristupu informacijama i time obezbeđuju jednakost i ravnopravnost građana.

Elementi interkulturalnosti u nastavnoj jedinici (detaljno

navesti šta su sve elementi koji ukazuju na različitost i uvažavanje različitosti u određenoj nastavnoj jedinici, na koje sve načine nastavna

Živimo u svetu informacija koje su veoma značajne za odgovoran i aktivan život u građanskom društvu. Slobodan pristup informacijama (kojima raspolažu državni organi) omogućava da građani budu bolje

jedinica podstiče učenike da razmišljaju o različitostima i da se decentriraju iz svoje tačke gledišta)	informisani (ne manipulisani i diskriminisani), a državni službenici odgovorniji čime se smanjuje rizik od zloupotrebe moći i obezbedjuje poštovanje ljudskih prava i slobode (jednak tretman svih).
Materijal (taksativno navesti materijale koji se koriste za realizaciju nastavne jedinice, a primerak svakog materijala dostaviti u prilogu).	Flipčart papir/ tabla Prilog za učenike (situacije)

Prilog za učenike:

Situacija 1 (jedinice)

Spremate se na put u inostranstvo. Putujete automobilom.

- Koje su vam informacije potrebne da bi ste se pripremili na put?
- Odakle dobijamo ove informacije?
- Koji je njihov izvor?

Situacija 2 (dvojke)

Vaša majka veruje da je stekla pravo na penziju pošto je 30 god. radila na poslovima koji se obavljaju u teškim uslovima npr. u azotari.

- Koje su joj informacije potrebne da bi to proverila?
- Ko je izvor ovih informacija?
- Kako može da dodje do njih?

Situacija 3 (trojke)

Sezona gripa je u vašem gradu. Uplašeni ste za svoje zdravlje. Šta ćete preduzeti da dobijete potrebne informacije?

- Kome ćete se obratiti za informacije o tačnom broju obolelih u vašem gradu?
- Kako ćete saznati koliki je stepen zaraženosti po zdravlje vaših sugradjana?

Situacija 4 (četvorke)

U lokalnom mediju ste čuli vest o prevrtanju cisterne na periferiji vaseg grada. Vest je nepotpuna, a vi ste zabrinuti i uplašeni.

- Gde biste otišli da dobijete informaciju?
- Kome biste se obratili da bi dobili potpunu informaciju o incidentu?
- Kako biste saznali u kojoj meri je incident opasan po zdravlje?
- Da li ste vi diskriminisani u odnosu na manji broj ljudi koji poseduje pravu istinu?

Situacija 5 (petice)

Momak iz susedstva vam je preteo devojkku. Užasno ste ljuti na nju i na njega. Rado biste mu se osvetili. Čuli ste da je on usvojen. Voleli biste da dobijete dokaze o tome i da njime mašete u njegovom društvu, a kopiju pošaljete njegovoj devojci.

- Gde biste otišli da trazite tu informaciju i dokument koji to potvrđuje?
- Da li biste mogli da dobijete takav dokument?